

**CURTEA SUPREMĂ
DE JUSTIȚIE**

DECIZIE

cu privire la recurs

învinuirea lui

Ion Donici

(art. art. 264¹ alin. (4), 264 alin. (4), 266 Cod penal)

*(Dosarul nr. Ira-254/2023
Nr. PIGD 1-20020696-01-Ira-07022023)*

Recursuri depuse până la 01 septembrie 2023. Dezacordul cu pedeapsa aplicată legal nu se încadrează în temeiul de recurs prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 10) Cod de procedură penală; Recurs admis în temeiul art. 427 alin. (1) pct. 6) CPP; Admiterea în principiu a acțiunii civile este inadmisibilă în cazul prejudiciului moral; Soluționarea acțiunii civile de către CSJ.

24 septembrie 2025

Au examinat anterior cauza judecătorești:

Instanța de fond: Rodica Chistruga

Instanța de apel: Gheorghe Scutelnic, Viorel Pușcaș, Oleg Moraru

Textul corespunde originalului

Judecând în lipsa părților recursurile în cauza penală privind învinuirea lui Ion Donici,

Curtea Supremă de Justiție, în completul compus din:

Stella Bleșceaga, *Președinte*,
Ghenadie Eremciuc,
Alexandru Negru, *judcători*,

constată următoarele:

ASPECTE GENERALE ȘI DE PROCEDURĂ

1. Ion Donici s-a născut în anul 1992 în r-nul Drochia. El a fost învinuit, în temeiul art. art. 264¹ alin. (4) (două episoade, comise la 08 ianuarie și 30 martie 2020), art. 264 alin. (4) și art. 266 Cod penal (conducerea mijlocului de transport cu depășirea limitelor de alcool admisibile și fără permis de conducere, refuzul de la recoltarea probelor biologice de către o persoană care nu deține permis de conducere, încălcarea regulilor de securitate a circulației și părăsirea locului accidentului rutier).

2. Ion Donici a fost apărat de avocații Ion Gajiu, Dumitru Malesenco, Iurie Mărgineanu și Filip Mărgineanu.

3. În prima instanță cauza penală a fost examinată în procedură simplificată, în conformitate cu art. 364¹ Cod de procedură penală. Ion Donici a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunilor incriminate și condamnat la patru ani și opt luni de închisoare, cu anularea dreptului de a conduce mijloace de transport. În temeiul art. 90¹ Cod penal, executarea pedepsei a fost suspendată parțial. Prima parte a pedepsei, de doi ani și patru luni de închisoare cu executare în penitenciar de tip semiînchis, iar restul pedepsei, de doi ani și patru luni de închisoare, a fost suspendată condiționat, cu stabilirea unui termen de probațiune de trei ani. Acțiunea civilă a succesorului părții vătămate a fost admisă în principiu și soluționată chestiunea cu privire la cheltuielile de judecată. La 15 noiembrie 2022, instanța de apel a respins apelurile și a menținut sentința.

4. La 11 ianuarie 2023, procurorul în Procuratura de circumscripție Bălți, Liliana Pasat, a depus recurs în temeiul art. 427 alin. (1) pct. 10) Cod de procedură penală. Ea solicită excluderea modalității de executare a pedepsei sub forma suspendării parțiale și aplicarea unei pedepse de patru ani și opt luni de închisoare, cu executare în penitenciar de tip semiînchis.

5. La 20 ianuarie 2023, avocatul Veaceslav Scripnic, în interesele succesorilor părții vătămate, a declarat recurs în care solicită rejudecarea cauzei sub aspectul individualizării pedepsei și al soluționării acțiunii civile.

6. Urmărirea penală în cauza nr. 2020120026 (art. 264¹ alin. (4) Cod penal, episodul din 08 ianuarie 2020) a fost pornită la 22 ianuarie 2020 și s-a finalizat la 31 ianuarie 2020. Urmărirea penală în cauza nr. 2020040406 (art. 264¹ alin. (4) Cod penal, episodul din 30 martie 2020) a fost pornită la 28 aprilie 2020 și s-a

finalizat la 29 mai 2020. Urmărirea penală în cauza nr. 2020120470 (art. art. 264 alin. (4), 163 alin. (2) lit. b) Cod penal) pornită la 04 noiembrie 2020 a fost conexasă la 26 ianuarie 2021 cu cauza nr. 2021120039 (art.266 Cod penal) care a fost pornită la 26 ianuarie 2021 și s-a finalizat la 22 februarie 2021.

7. La 27 aprilie 2021, prin încheierea Judecătoriei Drochia, cauzele au fost conexate într-o procedură unică (f.d. 103-104 vol. IV). Prima instanță a examinat cauza în perioada 13 februarie 2020 – 12 noiembrie 2021. Instanța de apel a examinat cauza între 02 decembrie 2021 și 15 noiembrie 2022. Dosarul a ajuns la Curtea Supremă de Justiție la 07 februarie 2023.

8. Anterior, într-o altă cauză, prin [sentința](#) Judecătoriei Edineț, sediul Dondușeni din 12 decembrie 2018, Ion Donici a fost condamnat, în baza art. 264¹ alin. (3) Cod penal la 134 de ore de muncă neremunerată cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe o perioadă de trei ani.

ÎN FAPT

7. Ion Donici la 08 ianuarie 2020, aproximativ la ora 02:20, a condus un automobil de model „Opel Astra” printr-o localitate din r. Drochia, deși era privat de dreptul de a conduce mijloace de transport prin [sentința](#) Judecătoriei Edineț din 12 decembrie 2018. Fiind oprit și suspectat de conducerea mijlocului de transport în stare de ebrietate, inculpatul a refuzat să se supună testării alcoolscopice și examinării medicale, în pofida solicitărilor legale formulate de de către agenții de poliție. Acțiunile acestuia fost calificate în baza art. 264¹ alin. (4) Cod penal.

8. Tot el, Ion Donici la 30 martie 2020, în jurul orei 11:20, a condus un automobil de model „Audi 100” pe o stradă din mun. Bălți, fără a deține permis de conducere. În timpul deplasării, a fost oprit de agenții de patrulare și supus testării alcoolscopice, rezultatul indicând o concentrație de 0,97 mg/l alcool în aerul expirat. Ulterior, el a fost condus la Spitalul clinic municipal Bălți unde au fost prelevate probe biologice de sânge pentru examinare toxicologică. Conform raportului de expertiză, în sângele lui Ion Donici s-a depistat alcool etilic în cantitate de 2,16 g/l. Acțiunile acestuia au fost încadrate conform art. 264¹ alin. (4) din Codul penal.

9. Tot el, Ion Donici la 04 noiembrie 2020, în jurul orei 04:00, fiind în stare de ebrietate, a condus un automobil de model BMW X5 pe traseul R-7. La intrarea în satul Chetrosu pe direcția de deplasare spre orașul Drochia, el a tamponat pietonul Iurie Bunescu ce se afla lângă traseu. Prin tamponare, pietonului i-au fost cauzate leziuni corporale grave, periculoase pentru viață, în rezultatul cărora acesta a decedat. După producerea accidentului Ion Donici a părăsit locul accidentului pentru a se sustrage de răspundere penală. Faptele respective au fost calificate conform art. 264 alin. (4) Cod penal și art. 266 Cod penal.

10. La etapa urmăririi penale, Valentina Mamaliga, sora victimei defuncte, a fost recunoscută în calitate de succesori. Prin ordonanța procurorului, ea a fost recunoscută ca parte civilă.

11. În cursul examinării cauzei, tatăl victimei, Alexei Bunescu, a solicitat recunoașterea sa în calitate de succesori al fiului său Iurie Bunescu (f.d. 204, vol. I). Prin încheiere protocolară din 14 iulie 2021, cererea acestuia a fost admisă (f.d. 205–206, vol. I).

12. Inculpatul a achitat benevol, cu titlu de despăgubire pentru prejudiciul material și moral cauzat prin infracțiune suma de 300.000 de lei (14.000 de euro și 4.000 de lei). Plata a fost făcută către Valentina Mămăligă și Alexei Bunescu și este confirmată printr-un înscris intitulat „cerere de confirmare” semnat de Valentina Mamaliga și Alexei Bunescu, precum și de avocatul acestora Veaceslav Scripnic. Din conținutul înscrisului nu se distinge în mod expres, care parte din sumă reprezintă prejudiciu material și care parte prejudiciu moral. Prin acest înscris succesorii au confirmat că nu au pretenții față de inculpat (f.d. 232-233 vol. I). Cererea respectivă a fost prezentată instanței la 10 august 2021.

13. La 12 octombrie 2021, succesorii părții vătămate, Alexei Bunescu și Valentina Mamaliga, au înaintat o acțiune civilă împotriva inculpatului Ion Donici. Ei au solicitat încasarea sumei de 20.000 de euro cu titlu de prejudiciu moral în beneficiul lor și al Elenei Bunescu (mama defunctului). Potrivit cererii, prin acțiunile sale, inculpatul a cauzat familiei atât pagube materiale, cât și morale, lipsindu-i totodată de unicul întreținător. Au indicat că în cadrul procesului penal, inculpatul a restituit benevol suma de 4.000 de euro cu titlu de prejudiciu material, compus din cheltuieli funerare și mesele de pomenire, precum și suma de 10.000 de euro cu titlu de prejudiciu moral. Reclamanții consideră că aceste sume nu sunt proporționale cu paguba suferită. Ei au indicat că urmare a infracțiunii comise, membrii familiei au suportat suferințe psihice acute. Mama defunctului, Elena Bunescu a fost luată la evidență specială la medicul psihiatru, iar ambii părinți, pensionari, au pierdut unicul fiu, care îi ajuta material în mod constant. Instanța de judecată a dispus primirea acțiunii civile și examinarea ei concomitent cu fondul cauzei.

14. Ion Donici a recunoscut faptele incriminate și a solicitat examinarea cauzei în baza probelor administrate la faza urmăririi penale. Prin [sentința](#) Judecătoria Drochia, sediul Central, din 12 noiembrie 2021, acesta a fost recunoscut vinovat de săvârșirea infracțiunilor:

Infracțiunea	Pedeapsa	Pedeapsa definitivă
art. 264 ¹ alin. (4) Cod penal	trei luni de închisoare	Conform art. 84 alin. (1) Cod penal, patru ani și opt luni de închisoare, cu anularea dreptului de a conduce mijloace de transport.
art. 264 alin. (4) Cod penal	patru ani de închisoare și anularea dreptului de a conduce mijloace de transport	Conform art. 90 ¹ Cod penal, executarea pedepsei a fost suspendată parțial. Prima

art. 266 Cod penal	șase luni de închisoare	parte a pedepsei, de doi ani și patru luni de închisoare cu executare în penitenciar de tip semiînchis, a fost aplicată, iar restul pedepsei, de doi ani și patru luni de închisoare, a fost suspendată condiționat, cu stabilirea unui termen de probațiune de trei ani. Conform art. 87 alin. (2) Cod penal, pedeapsa complementară stabilită prin sentința Judecătorei Edineț, sediul Dondușeni din 14 decembrie 2018, privind privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de trei ani, a fost dispusă a fi executată separat.
art. 264 ¹ alin. (4) Cod penal	trei luni de închisoare	
Acțiunea civilă înaintată de succesorul părții vătămate Alexei Bunescu a fost admisă în principiu, urmând ca asupra cuantumului despăgubirilor să decidă instanța de drept civil.		
Instanța a dispus încasarea cheltuielilor judiciare în suma de 18.983 de lei, în beneficiul statului.		

15. Instanța a constatat că inculpatul a săvârșit mai multe infracțiuni în domeniul circulației rutiere. La individualizarea pedepsei, a avut în vedere gravitatea faptelor, inclusiv decesul unei persoane, recunoașterea vinovăției și manifestarea căinței, precum și faptul că inculpatul fusese anterior condamnat pentru infracțiuni similare, circumstanță agravantă în sensul art. 77 alin. (1) lit. a) Cod penal. De asemenea, a reținut că faptele au fost comise în perioada în care inculpatul era lipsit de dreptul de a conduce mijloace de transport, ceea ce a justificat aplicarea pedepsei închisorii. Totuși, instanța a dispus suspendarea parțială a executării acesteia, având în vedere conduita procesuală, recunoașterea vinovăției, situația familială (doi copii minori) și faptul că inculpatul a restituit prejudiciul cauzat succesorului părții vătămate.

16. Instanța a admis acțiunea civilă în principiu, reținând că, prin recipisă, părțile au confirmat inexistența unor pretenții materiale față de inculpat și angajamentul de a nu formula asemenea pretenții nici în viitor. Totodată, soluționarea definitivă a cuantumului sumei pretinse a fost lăsată în competența instanței civile.

17. La 15 noiembrie 2021, procurorul, în Procuratura r-nul. Drochia, Diana Turenco, a depus apel. Ea solicită casarea sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri de condamnare, cu recunoașterea recidivei și aplicarea față de inculpat a unei pedepse definitive cu închisoare pe un termen de șase ani, cu executarea acesteia în penitenciar de tip semiînchis, cu anularea dreptului de a conduce. De asemenea, procurorul a solicitat admiterea integrală a acțiunii civile și încasarea cheltuielilor judiciare. Potrivit apelului pedeapsa aplicată este prea blândă.

Inculpatul are antecedente penale, a comis mai multe infracțiuni în stare de recidivă, a părăsit locul accidentului și nu a reparat prejudiciul, iar instanța a aplicat neîntemeiat suspendarea parțială a executării pedepsei.

18. La 25 noiembrie 2021, avocatul Dumitru Malesenco, în numele inculpatului Ion Donici, a declarat apel. El a solicitat casarea sentinței și aplicarea unei pedepse de doi ani și patru luni de închisoare, cu suspendarea condiționată a executării acesteia. Avocatul a invocat că pedeapsa stabilită este prea aspră și că instanța de fond nu a valorificat în mod corespunzător circumstanțele personale și celelalte elemente relevante pentru individualizarea pedepsei.

19. La 29 noiembrie, și avocatul Veaceslav Scripnic, în numele succesorilor legali ai părții vătămate Alexei Bunescu și Valentina Mamaliga, a declarat apel. El a solicitat casarea sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri prin care să fie aplicată o pedeapsă mai aspră, precum și admiterea integrală a acțiunii civile. Avocatul a invocat că pedeapsa stabilită este prea blândă. El a subliniat că familia Bunescu a fost grav prejudiciată moral prin pierderea unicului fiu și frate, întreținător al părinților vârstnici, suferințe reflectate inclusiv prin tratamente medicale la spital de psihiatrie, iar instanța era obligată să soluționeze acțiunea civilă.

20. În cadrul ședinței de apel, succesorul părții vătămate, Alexei Bunescu a afirmat că suma achitată de inculpat ar fi avut destinația exclusivă a cheltuielilor de înmormântare și a solicitat acordarea unei despăgubiri de 1.500.000 de lei. La solicitarea părților, instanța a acordat un termen pentru prezentarea unei cereri concretizate. Totuși, cererea depusă ulterior este identică celei formulate în fața primei instanțe și nu conține argumente sau probe noi, fiind reiterate aceleași argumente privind pierderea întreținerii și suferințele morale ale familiei (f.d. 202 vol. VIII).

21. La 15 noiembrie 2022, [Curtea de Apel Bălți](#) a respins apelurile și a menținut sentința. Instanța a subscris soluției adoptate de prima instanță și a confirmat temeinicia constatării vinovăției condamnatului. Ea a considerat că pedeapsa aplicată este corectă și echitabilă, având în vedere personalitatea condamnatului și comportamentul său infracțional repetat. În latura civilă, instanța de apel a confirmat corectitudinea admiterii în principiu a prejudiciului moral. S-a reținut că, pe parcursul examinării cauzei, inculpatul a achitat suma de 300.000 de lei cu titlu de prejudiciu moral și material, iar avocatul succesorilor părții vătămate a confirmat achitarea benevolă a 4.000 de euro drept prejudiciu material și a 10.000 de euro drept prejudiciu moral. Decizia motivată a fost pronunțată la 20 decembrie 2022.

22. La 11 ianuarie 2023, procurorul în Procuratura de circumscripție Bălți, Liliana Pasat, a depus recurs în temeiul art. 427 alin. (1) pct. 10) Cod de procedură penală. Recurentul solicită casarea deciziei instanței de apel și pronunțarea unei noi decizii prin care să fie exclusă suspendarea parțială a

executării pedepsei cu închisoarea. Procurorul susține că instanța de apel a menținut o pedeapsă prea blândă, fără a analiza corespunzător circumstanțele cauzei.

23. La 20 ianuarie 2023, avocatul Veaceslav Scripnic, a depus recurs în numele succesorilor legali ai părții vătămate Alexei Bunescu și Valentina Mamaliga. Acesta și-a întemeiat recursul în baza art. 427 alin. (1) pct. 10) Cod de procedură penală, solicitând casarea deciziei, aplicarea unei pedepse mai aspre și admiterea integrală a acțiunii civile. Motivele recursului sunt similare celor invocate în apel și se bazează în principal pe blândețea pedepsei aplicate și soluționarea eronată a laturii civile. El a reiterat că familia Bunescu a fost grav prejudiciată moral prin pierderea unicului fiu și întreținător, iar suma achitată pe parcursul procesului nu acoperă suferințele produse. Instanțele erau obligate să soluționeze acțiunea civilă.

24. La 07 februarie 2023, Curtea Supremă de Justiție a solicitat depunerea referinței la recurs. La 09 martie 2023, condamnatul Ion Donici a depus referință și a solicitat respingerea recursului procurorului ca inadmisibil. El a arătat că atât instanța de fond, cât și instanța de apel au examinat complet și obiectiv circumstanțele cauzei, au apreciat corect probele și au stabilit o pedeapsă echitabilă.

LEGISLAȚIA RELEVANTĂ

25. Articolul 225 alin. (3) Cod de procedură penală prevede următoarele:

„(3) Odată cu soluționarea cauzei penale, judecătorul este obligat să soluționeze acțiunea civilă.”

26. Articolul 387 alin. (1) și (3) Cod de procedură penală prevăd următoarele:

„(1) O dată cu sentința de condamnare, instanța de judecată, apreciind dacă sînt dovedite temeiurile și mărimea pagubei cerute de partea civilă, admite acțiunea civilă, în tot sau în parte, ori o respinge.

...

(3) În cazuri excepționale cînd, pentru a stabili exact suma despăgubirilor convenite părții civile, ar trebui amînată judecarea cauzei, instanța poate să admită, în principiu, acțiunea civilă, urmînd ca asupra cuantumului despăgubirilor convenite să hotărască instanța civilă.”

27. Cererile de recurs a fost depuse pînă la 01 septembrie 2023. La acea dată, partea relevantă a art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală era următoarea:

„(1) Hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel în următoarele temeiuri:

...

6) instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel sau hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția ori

motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii sau acesta este expus neclar, sau instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței;

...

10) s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale;”

28. Art. 220 alin. (2) Cod de procedură penală prevede următoarele:

„(2) Normele procedurii civile ... se aplică dacă ele nu contravin principiilor procesului penal și dacă normele procesului penal nu prevăd asemenea reglementări. (3) Hotărârea privind acțiunea civilă se adoptă în conformitate cu normele dreptului civil și ale altor domenii de drept.”

29. Articolul 2037 Cod Civil prevede următoarele:

„Articolul 2037. Mărimea despăgubirii pentru prejudiciu moral

(1) Mărimea despăgubirii pentru prejudiciu moral se determină de către instanța de judecată în funcție de caracterul și gravitatea prejudiciului moral cauzat persoanei vătămate, de gradul de vinovăție a autorului prejudiciului, dacă vinovăția este o condiție a răspunderii, și de măsura în care această despăgubire poate aduce satisfacție echitabilă persoanei vătămate.

(2) Caracterul și gravitatea prejudiciului moral le apreciază instanța de judecată, luând în considerare circumstanțele în care a fost cauzat prejudiciul, restrângerea posibilităților de viață familială și socială, precum și statutul social al persoanei vătămate.

(3) La determinarea despăgubirii, instanța de judecată va ține să acorde o despăgubire care, pe de o parte, are o mărime comparabilă cu cea acordată în mod obișnuit în împrejurări similare și, pe de altă parte, ia în cont particularitățile cazului.”

MOTIVAREA INSTANȚEI

30. Recursurile examinate au fost declarate în mai puțin de 30 de zile de la pronunțarea deciziei motivate a instanței de apel, adică au fost depuse în termen.

31. Art. 434 Cod de procedură penală prevede că instanța de recurs verifică „legalitatea hotărârii atacate” doar „în limitele invocate în recurs”. Această prevedere nu permite instanței de recurs să admită recursul din alte considerente decât cele invocate în recurs (decizia CSJ nr. [1ra-854/2022](#), § 85). Totuși, legea nu interzice instanței de recurs să recalifice considerentele invocate în recurs de la un temei de recurs la altul (decizia CSJ nr. [1ra-1520/2023](#), § 56).

32. Atât procurorul Liliana Pasat, cât și avocatul Veaceslav Scripnic, în interesele succesorilor părții vătămate, au contestat soluția instanței de apel sub aspectul individualizării pedepsei. Procurorul a solicitat excluderea suspendării parțiale și aplicarea unei pedepse cu executare integrală, iar avocatul succesorilor părții vătămate a solicitat aplicarea unei pedepse mai aspre. Totodată avocatul

solicită admiterea integrală a acțiunii civile. Motivele referitoare la nesoluționarea acțiunii civile, invocate în recursul avocatului părții civile nu pot fi examinate din perspectiva temeiului de recurs de la art. 427 alin. (1) pct. 10) Cod de procedură penală. Ele vor fi examinate prin prisma art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală. Pentru a facilita examinarea acestora, recursurile vor fi analizate împreună, în funcție de temeiurile și motivele invocate.

a. Dezacordul cu pedeapsa penală

33. Art. 427 alin. (1) pct. 10) Cod de procedură penală se referă la individualizarea pedepsei contrar prevederilor legale. Din alin. (1) al acestui articol rezultă că în recurs sunt reparate doar „erorile de drept”. Prin urmare, doar în cazul individualizării sancțiunii contrar prevederilor legale există temeiul de recurs prevăzut de pct. 10). Recurenții nu au menționat prevederile legale care au fost încălcate de către instanța de apel atunci când a menținut pedeapsa stabilită inculpatului și a dispus suspendarea parțială a executării pedepsei cu închisoare (art. 90¹ Cod penal). Recurenții doar își exprimă dezacordul cu această decizie. Completul reține că pedeapsa aplicată se încadrează în limitele legale prevăzute pentru fapta comisă, fiind stabilită prin cumul parțial, conform art. 84 alin. (1) Cod penal și cu respectarea prevederilor art. 364¹ Cod de procedură penală. Stabilirea mărimii pedepsei ține de discreția judecătorului, iar suspendarea condiționată a executării pedepsei reprezintă o modalitate de executare a pedepsei, nu o formă de pedeapsă. Aplicarea art. 90¹ Cod penal ține de discreția judecătorului. Instanța poate admite recursul în temeiul pct. 10) doar atunci când nu sunt întrunite condițiile legale pentru individualizarea pedepsei aplicate. Asemenea argumente nu au fost invocate. Ponderea circumstanțelor atenuante sau agravante la stabilirea pedepsei ține de examinarea fondului cauzei, care, de regulă, nu este examinat de către Curtea Supremă de Justiție în recurs. Practica Curții Supreme de Justiției este clară în această materie. Art. 427 alin. (1) pct. 10) Cod de procedură penală a fost aplicat în mod similar în numeroase cauze, inclusiv nr. [1ra-405/2023](#), [1ra-405/2023](#), [1ra-576/2023](#), [1ra-1038/2023](#), [1ra-1248/2023](#), [1ra-1541/2023](#) ș.a.

34. Prin urmare, în această parte, recursurile nu se încadrează în temeiul prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 10).

b. Soluționarea acțiunii civile

35. Avocatul succesorilor părții vătămate, Veaceslav Scripnic, a susținut în recurs că instanțele inferioare au greșit admitând acțiunea civilă „în principiu”, fără a stabili cuantumul despăgubirilor morale. Potrivit recursului, suma achitată pe parcursul procesului nu acoperă integral suferințele morale cauzate.

36. O abatere de la o normă clară de procedură, care este determinantă pentru decizie, cădea sub incidența art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală (în versiunea în vigoare până la 01 septembrie 2023). Potrivit art. 225 alin. (3) și art. 387 alin. (1) Cod de procedură penală, instanța este obligată să soluționeze acțiunea civilă odată cu fondul cauzei, admitând-o în tot sau în parte, ori

respingând-o. Admiterea „în principiu” a acțiunii civile este permisă doar cu titlu de excepție și numai atunci când stabilirea cuantumului despăgubirilor ar conduce la amânarea nejustificată a procesului penal.

37. În decizia nr. [1ra-754/2024](#), § 41, Curtea Supremă de Justiție a explicat că admiterea în principiu a acțiunii civile nu poate avea loc în cazul solicitării prejudiciului moral. Este cert că decesul unei persoane apropiate cauzează inevitabil suferințe morale și psihice. Problema nu constă în existența prejudiciului moral, ci în întinderea acestuia (ibidem [1ra-1117/2023](#), § 35; [1ra-1501/2022](#), § 33; nr. [1ra-830/2023](#), § 25, [1ra-822/2023](#), § 22; nr. [1ra-569/2023](#), § 28).

38. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că instanța de fond și apel au aplicat greșit dispozițiile art. 387 alin. (3) Cod de procedură penală atunci când au lăsat stabilirea despăgubirilor morale în sarcina instanței civile. Prin urmare, în această parte, recursul urmează a fi admis în temeiul art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, iar sentința și decizia casate cu emiterea unei noi hotărâri.

39. Conform art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, Curtea Supremă de Justiție poate dispune rejudecarea de către instanța de apel doar „în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată în instanța de recurs”. Prin urmare, remiterea la rejudecare este excepția, iar înlăturarea de către instanța de recurs a erorii, fără remitere la rejudecare, este regula (decizia CSJ nr. [1ra-1737/2022](#), § 30). În această cauză, instanța de recurs poate corecta eroare comisă. Prin urmare, instanța de recurs nu va trimite cauza la rejudecare.

40. Inculpatul a achitat benevol, cu titlu de despăgubiri pentru prejudiciul material și moral, suma de 14.000 de euro și 4.000 de lei (a se vedea pct. 12). Nici recipisa și nici afirmația prealabilă a succesorilor victimei, că nu vor mai avea careva pretenții față de inculpat, nu-i împiedică să se constituie ca părți civile și să invoce un prejudiciu moral mai mare. Mențiunea „nu mai avem pretenții” exprimă doar voința părților la acel moment și nu echivalează cu o renunțare definitivă la acțiune, în absența unei tranzacții judiciare.

41. Succesorii părții vătămate au solicitat acordarea unor despăgubiri superioare celor achitate benevol de inculpat, apreciind că suma achitată nu acoperă integral suferințele pricinuite. Ei au invocat suferințe psihice profunde cauzate de pierderea unicului fiu și întreținător. Mai mult, ei au invocat că mama victimei defuncte a fost afectată de decesul fiului și a fost luată la evidență specială la medicul psihiatru.

42. În jurisprudența recentă, Curtea Supremă de Justiție a analizat mai multe cauze privind stabilirea despăgubirilor pentru prejudiciul moral cauzat prin decesul unei persoane apropiate în accidente rutiere. Curtea a indicat cu titlu de principiu, că despăgubirile morale nu trebuie să fie vădit disproportionale față de sumele acordate de CtEDO în cazuri similare. Ea a explicat că reprezintă cazuri similare acelea în care a fost comisă o abatere similară, iar hotărârea CtEDO este

pronunțată împotriva Republicii Moldova sau a unei țări cu o dezvoltare economică comparabilă cu cea a Republicii Moldova.

43. Astfel, în cauza nr. [1ra-754/2024](#), Curtea Supremă de Justiție a apreciat că suma de 1.000.000 de lei acordată pentru decesul unui minor de 13 ani, produs printr-o încălcare gravă a regulilor de circulație și printr-un comportament deosebit de reprobabil al inculpatului, nu este excesiv de mică. În cauza nr. [1ra-307/2024](#), Curtea a considerat rezonabilă despăgubirea totală de 950.000 de lei stabilită pentru patru membri ai familiei unei minore de 10 ani, decedată pe trecerea de pietoni. În cauza nr. [1ra-569/2023](#), Curtea a reținut că suma de 200.000 de lei acordată pentru decesul unei persoane de 79 de ani nu este prea mică, dat fiind că încălcarea regulilor de circulație nu a avut o gravitate deosebită, inculpatul și-a recunoscut imediat vina, a transportat victima la spital și a suportat cheltuielile de înmormântare.

44. Curtea Europeană a Drepturilor Omului, în hotărârea [Boboc ș.a. v. Moldova](#), a acordat la trei reclamanți suma totală de 50.000 de euro cu titlu de prejudiciu moral pentru omorârea soțului și, respectiv, fiului reclamanților de către colaboratorii statului. În hotărârea [Timuș și Tăruș v. Moldova](#), CtEDO a acordat suma totală de 50.000 de euro la doi reclamanți pentru omorârea fratelui de către reprezentanții statului. În hotărârea [Ghimp ș.a. v. Moldova](#), CtEDO a acordat la patru reclamanți suma totală de 60.000 de euro cu titlu de prejudiciu moral pentru decesul soțului și, respectiv a unei rude apropiate ca urmare a unei pretinse maltratări de către poliție.

45. În speță, decesul victimei a survenit ca urmare a unui accident rutier comis din vina inculpatului aflat în stare de ebrietate și care a condus un mijloc de transport fără permis. La momentul comiterii faptei Donici avea antecedente penale nestinse pentru infracțiuni similare (vezi para. 8). El avea pe rolul instanțelor naționale alte două cauze penale, în care era acuzat de conducerea mijlocului de transport în stare de ebrietate sau fără permis de conducere. După comiterea accidentului, inculpatul nu a acordat ajutor victimei și a părăsit locul faptei. O astfel de conduită constituie încălcare gravă a regulilor de circulație și reprezintă un comportament deosebit de reprobabil al inculpatului. Victima infracțiunii avea vârsta de 30 de ani. În asemenea condiții este cert că suferințele psihice cauzate rudelor apropiate au fost deosebit de acute. Părțile civile au indicat că din suma acceptată de ei până la 12 octombrie 2021, doar 10.000 de euro au fost pentru acoperirea prejudiciului moral, restul sumei a fost pentru acoperirea prejudiciului material (vezi para. 13). Acest aspect nu a fost contestat de către apărare. Judecând în mod echitabil, completul apreciază că suma de 30.000 de euro nu poate fi apreciată ca o sumă excesivă la compensarea prejudiciului moral cauzat prin infracțiune. Prin urmare, deoarece suma de 10.000 de euro a fost transmisă deja părților civile, acțiunea civilă se admite integral, cu încasarea de la inculpatul Ion Donici în beneficiul lui Valentina Mamaliga și Alexei Bunescu a sumei de 20.000 de euro, conform cursului oficial

stabilit de Banca Națională a Moldovei la momentul executării, cu titlu de prejudiciu moral cauzat prin infracțiune.

46. Din motivele expuse supra, în conformitate cu art. 432 alin (2) pct. 3), 435 alin. (1) pct. 2) lit. d) Cod de procedură penală,

COMPLETUL, CU UNANIMITATE DE VOTURI,

Declară inadmisibil recursul procurorului Liliana Pasat și a avocatului Veaceslav Scripnic, în partea individualizării pedepsei;

Admite în rest recursul avocatului Veaceslav Scripnic, casează decizia Curții de Apel Bălți din 15 noiembrie 2022 și sentința Judecătoriei Drochia, sediul Central, din 12 noiembrie 2021, în latura civilă, rejudecă cauza și pronunță o nouă hotărâre prin care admite acțiunea civilă. Se încasează de la Ion Donici în beneficiul lui Valentina Mamaliga și Alexei Bunescu suma de 20.000 (douăzeci mii) de euro, conform cursului oficial stabilit de Banca Națională a Moldovei la momentul executării, cu titlu de prejudiciu moral cauzat prin infracțiune.

În rest, decizia curții de apel și sentința se mențin.

Decizia este irevocabilă.

Președinte

Stella Bleșceaga

Judecători

Ghenadie Eremciuc

Alexandru Negru